

Katedra speciální pedagogiky Pedagogická fakulta, Univerzita Karlova

Okruhy k závěrečné zkoušce – CŽV Etopedie

1. *a) Vymezení poruch chování v systému speciální pedagogiky, základní pojmy.
b) Možnosti etopedické diagnostiky.*
2. *a) Realizace ústavní a ochranné výchovy v ČR.
b) Systém péče o jedince s poruchami chování ve školských i dalších zařízeních.*
3. *a) Střediska výchovné péče.
b) Metody krátkodobé a ambulantní péče v etopedii.*
4. *a) Náhradní výchova a náhradní rodinná výchova.
b) Metody práce v dětských domovech.*
5. *a) Skupinová dynamika.
b) Terapeutické přístupy při práci s dětmi s poruchami chování.*
6. *a) Význam pravidel a norem.
b) Pravidla a hranice při práci s dětskou skupinou.*
7. *a) Návykové látky – klasifikace, účinky a rizika.
b) Možnosti realizace primární prevence v prostředí školy.*
8. *a) Prevence užívání návykových látek a souvisejících nežádoucích jevů.
b) Možnosti pohybových aktivit jako výchovného prostředku.*
9. *a) Motivace jako faktor usměrňující chování.
b) Relaxační techniky a jejich význam při práci s dětmi s poruchami chování.*
10. *a) Vnější diference vězeňství.
b) Probační programy – proč existují a jaké jsou jejich cíle.*

11. a) *Vnitřní diferenciací vězeňství.*
b) *Specifika převýchovné práce s mladistvými pachateli trestných činů.*

12. a) *Alternativní tresty.*
b) *Probační a mediační služba – poslání a činnost v práci s pachateli a oběťmi.*

13. a) *Výkon trestu odnětí svobody žen.*
b) *Specializované oddělení pro matky s dětmi.*

14. a) *Vzdělávání dětí z odlišného sociokulturního prostředí.*
b) *Předsudky a stereotypy – možnosti jejich ovlivňování.*

15. a) *Agrese a agresivita u dětí.*
b) *Význam supervize a dalšího vzdělávání pro pracovníky v oblasti práce s dětmi.*

16. a) *Historický vývoj péče o jedince s poruchami chování.*
b) *Pedagogický odkaz vybrané významné osobnosti v oblasti etopedie.*

Povinná studijní literatura

- HUTYROVÁ, Miluše a kol. *Děti a problémy v chování: etopedie v praxi*. Vydání první. Praha: Portál, 2019. 207 s. ISBN 978-80-262-1523-3.
- JANSKÝ, Pavel. *Dítě s problémovým chováním a náhradní výchovná péče ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy*. Vyd. 1. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014. 292 s. Recenzované monografie; 52. ISBN 978-80-7435-534-9.
- JŮZL, Miloslav. *Penitenciaristika jako věda žalární*. Vydání I. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2017. 384 s. ISBN 978-80-7452-131-7.
- KALINA, Kamil a kol. *Klinická adiktologie*. Vydání 1. Praha: Grada Publishing, 2015. 696 s. Psyché. ISBN 978-80-247-4331-8.
- LANGMEIER, Josef a MATĚJČEK, Zdeněk. *Psychická deprivace v dětství*. Vyd. 4., dopl., V nakl. Karolinum 1. Praha: Karolinum, 2011. 399 s. ISBN 978-80-246-1983-5.
- MKN-10: mezinárodní statistická klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů: desátá revize: obsahová aktualizace k 1.1.2018*. Praha: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2017-2018. 3 svazky. ISBN 978-80-7472-168-7. Dostupné také z: <http://uzis.cz/katalog/klasifikace/mkn>.

ŠOTOLOVÁ, Eva. *Vzdělávání Romů*. Vyd. 4., V nakl. Karolinum 2., rozš. a upr. Praha: Karolinum, 2011. 130 s., [24] s. obr. příl. ISBN 978-80-246-1909-5.

ŠTERN, Pavel, OUŘEDNÍČKOVÁ, Lenka a Dagmar DOUBRAVOVÁ, ed. *Probace a mediace: možnosti řešení trestných činů*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-757-2.

SLOMEK, Zdeněk. *Etopedie*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. 96 s. ISBN 978-80-86723-84-6.

VOJTOVÁ, Věra. *Kapitoly z etopedie I. Přístupy k poruchám emocí a chování v současnosti*. 3. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. 136 s. ISBN 978-80-210-6311-2.

Doporučená literatura

ČERVENKA, Karel. *Sud, který nemá dno?: potřeby dětí s poruchami emocí a chování očima výchovných profesionálů*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2016. 139 s. ISBN 978-80-210-8138-3.

DIVOKÁ, Jana a kol. *Jak podpořit dítě s problémovým chováním ve škole*. Vydání první. V Praze: Pasparta, 2017. 135 s. ISBN 978-80-88163-72-5.

DURDÍK, Tomáš. *Zákon o obětech trestných činů: komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2018. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7598-109-7.

DVOŘÁK, Jakub. *Systém náhradní výchovy*. Praha, 2007. Dostupné také z: http://www.jakubdvorak.cz/System_nahradni_vychovy.pdf

HOFERKOVÁ, Soňa. *Úvod do etopedie*. Hradec Králové: Univerzita Hradec Králové, 2014. 66 s. Dostupné také z: http://inpdf.uhk.cz/wp-content/uploads/2014/03/uvod_do_etopedie.pdf

JANSKÝ, Pavel. *Etopedie a etopedická diagnostika: modely a problematika poskytované péče ve školských zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy*. Hradec Králové, 2008. Dostupné také z: <http://www.ddu-hk.cz/ckfinder/userfiles/files/downloads/Etopedick%C3%A1%20diagnostika%20d%C3%ADt%C4%9Bte%20v%20DD%C3%9A.pdf>

JŮZL, Miloslav. *Penitenciaristika a penologie*. Brno: Institut mezioborových studií Brno, 2012. 149 s. ISBN 978-80-87182-24-6.

KALEJA, Martin. *Romové a škola versus rodiče a žáci*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Pedagogická fakulta, 2011. 162 s. ISBN 978-80-7368-943-8.

KALEJA, Martin. *Základy etopedie*. Ostrava: Ostravská univerzita, 2013. 74 s. Dostupné také z: <https://projekty.osu.cz/svp/opory/pdf-kaleja-zaklady-etopedie.pdf>

KOLAŘÍK, Marek. *Interakční psychologický výcvik. 2.*, doplněné a přepracované vydání. Praha: Grada, 2019. 186 s. Psyché. ISBN 978-80-271-2193-9.

KRATOCHVÍL, Stanislav. *Základy psychoterapie. 7.* vydání. Praha: Portál, 2017. 403 s. ISBN 978-80-262-1227-0.

KROUPOVÁ, Alena, ed. a ŠOTOLOVÁ, Eva, ed. *Kapitoly z multikulturní tolerance II.* Praha: UK EIS SVLP, 2004. 103 s. Člověk a jeho práva; sv. 18. ISBN 80-902345-1-8.

ŠKOVIERA, Albín. *Dilemata náhradní výchovy: [teorie a praxe výchovné péče o děti v rodině a v dětských domovech]*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007. 143 s. ISBN 978-80-7367-318-5.

VÍCHOVÁ, Veronika. *Autogenní trénink a autogenní terapie: relaxace, která pomáhá.* Vydání první. Praha: Portál, 2016. 181 stran. ISBN 978-80-262-0999-7.

Legislativní zdroje

ČESKO. Zákon č. 190/2002 Sb., o výkonu ústavní a ochranné výchovy ve školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2002. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-109>

ČESKO. Zákon č. 218/2003 Sb., o soudnictví ve věcech mládeže, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2003. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-218>

ČESKO. Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2004. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561>

ČESKO. Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2005. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2005-72>

ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>

ČESKO. Vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2016. Dostupný také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-27>